

Migratie en integratie

Nederland is groot geworden door de migratie van velen die hun kennis en vaardigheden hebben getoond in de Nederlandse maatschappij. Immigranten hebben zich aan Nederland aangepast en Nederland heeft zich aan hen aangepast. Zo gaat dat in een samenleving. Als er verdelingsvragen opkomen (wie krijgt welk deel van de koek, met wie moeten we delen) dan roept dat vaak spanningen op. Wie mag er meedoen met de verdeling? En welke argumenten spelen om mensen uit te sluiten? Zondebokken? Allerlei maatregelen worden voorgesteld om de integratie te verbeteren. Sommigen vinden dat je minder mensen moet toelaten. Anderen dat je streng moet zijn bij de poort, maar als mensen binnen zijn, moet je hen stimuleren mee te doen in de samenleving. Migranten migreren meestal om hun leven te verbeteren. Een vorm van vrij ondernemerschap, die zich aan nieuwe regels houdt en moet houden. Wat zijn die regels? Fatsoenlijk en geldend voor iedereen - of niet?

Kerk in Actie is ook op dit gebied actief via de lokale diaconieën. Zij hebben soms dagelijks te maken met mensen die in de Nederlandse samenleving willen inburgeren. En de diakenen zien welke moeilijkheden daarbij kunnen rijzen. Daarom pleiten diakenen ervoor minder mensen in de vreemdelingenbewaring te plaatsen, voor een mensvriendelijk regime in die centra want het zijn – tot het tegendeel blijkt – geen misdadigers die in ons land gekomen zijn. De integratie is voor Kerk in Actie niet alleen een taak voor immigranten. Elk lid van de samenleving moet erbij betrokken zijn; het gaat immers iedereen aan. Vooral kinderen en mensen die slachtoffer zijn van trauma's of van seksueel geweld moeten coulant behandeld worden. En zet nooit mensen op straat als bekend is dat ze geen alternatief hebben.

Uit de vergelijking van de partijprogramma's blijkt – wellicht tot enige verbazing – dat de PVV over integratie alleen spreekt als het gaat om werklozen die weer aan het werk willen of moeten komen. Voor het overige is het een brug te ver – en op z'n minst geen thema voor de PVV. Overige partijen erkennen – in verschillende toonaarden – dat Nederland geen homogeen land is en dat daarom een goede omgang met elkaar van belang is. Participatie, emancipatie en scholing worden nogal eens genoemd als belangrijke elementen. De inhoud van die begrippen varieert. Wie bepaalt immers wat goede participatie is, wat echte emancipatie inhoudt? Er is grote overeenstemming over het gebruik van de Nederlandse taal als gemeenschappelijk element.

Conclusie over dit onderwerp

Partijprogramma's zijn ten dele van belang vanwege de onderwerpen die niet uitvoerig besproken worden. D66 is hierin heel duidelijk: “zie andere hoofdstukken in ons programma” zegt deze partij. Andere partijen geven verschillende specificaties aan. Beheersing van de Nederlandse taal is erg belangrijk. Dat maakt participatie mogelijk. Verschillen rond de toegekende rechten van immigranten blijven overigens stevig, voor zover zij vallen onder een als zodanig herkenbare minderheid.

Overzicht per partij

Partij	Opvatting
CDA	De westerse cultuur en waarden en normen zijn leidend voor de samenleving. Van nieuwkomers wordt gevraagd deze waarden te delen: ruimte te bieden aan andersdenkenden en gelovigen. Integratie van nieuwe Nederlanders wordt het beste bevorderd door kwalitatief goed onderwijs. Homogene scholen hoeven daardoor geen probleem te zijn. Voor migranten moeten arbeidsparticipatie en economische zelfstandigheid voorop staan. Tussen immigratiebeleid en sociale zekerheid moet een koppeling bestaan. De export van welvaartstoelagen op uitkeringen staken.
PvdA	Selectief toelaten van arbeidsmigranten. Zij krijgen geleidelijk rechten op sociale zekerheid.
SP	
VVD	Procedures van de Immigratie- en Naturalisatie Dienst voor buitenlandse bedrijven moeten eenvoudiger worden. Inburgering kan alleen goed verlopen als mensen door gebruik van de Nederlandse taal. Beheerst men die niet, dan verspeelt men rechten (op een uitkering, scholing enz.)
PVV	Alleen Nederlands en Fries kunnen gangbare taal zijn in Nederland, ook in voorlichtingsmateriaal van overheden.
GL	Integratie loopt via emancipatie en participatie. Goede beheersing van de taal is daarbij essentieel.

CU	<p>Migranten hebben onze samenleving verrijkt, maar sociale, culturele, religieuze, economische en politieke tegenstellingen langs etnische en culturele scheidslijnen zetten de samenleving ook onder druk, met name in wijken die in sociaal en economisch opzicht het meest kwetsbaar zijn. Veel migranten voelen zich buitenstaanders, terwijl tegelijk teveel oorspronkelijke bewoners zich ontheemd voelen in eigen land. Nu geen grootschalige immigratie omdat het onderlinge vertrouwen eerst verder moet groeien.</p> <p>Nieuwkomers hoeven niet te assimileren, maar moeten wel de democratische rechtsstaat aanvaarden. Zij moeten geholpen worden zich als burgers van dit land te vormen.</p> <p>Inburgering houdt niet op bij het afleggen van een examen; ook daarna moet participatie van nieuwkomers gestimuleerd blijven worden door werk en vrijwilligerswerk.</p> <p>De regeling voor kennismigranten wordt geflexibiliseerd om meer maatwerk te kunnen leveren. Voor arbeidsmigranten komt een hogere drempel (52 weken) om recht te krijgen op WW.</p>
D66	<p>Integratie is voor D66 geen geïsoleerd vraagstuk. Het is een integraal onderdeel van de agenda voor onderwijs, werken, wonen en veiligheid. Daar verwijst D66 naar.</p> <p>De toekomst telt, niet de afkomst.</p>
PvdD	<p>Immigranten zorgen zelf voor een goede beheersing van de Nederlandse taal. De overheid helpt daarbij. Is de taal niet goed, dan volgen sancties.</p>
SGP	<p>Een basisbeheersing van de Nederlandse taal is vereist.</p>
ToN	<p>Alle groeps- en cultuurgebonden subsidies worden afgeschaft.</p> <p>Er komt nooit meer een generaal pardon.</p> <p>Gezinshereniging alleen voor Nederlanders en alleen voor echtgenoten en minderjarige wettige kinderen.</p> <p>Geen subsidies meer voor etnische en religieuze organisaties.</p>